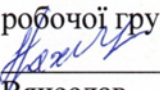

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
БЕРЕСТИНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОМУНАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Голова
робочої групи

Вячеслав
ІВАХНЕНКО

Циклова комісія фізико-математичних дисциплін, інформатики,
трудового навчання, технологій і мистецтва

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Основи фінансової грамотності
Викладач (-і)	Весельська Тетяна Володимирівна
Контактний телефон викладача	0951773435
E-mail викладача	veselska2019@gmail.com
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Фізична культура)
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.11 Середня освіта (Фізична культура)
Професійна кваліфікація	Вчитель-фаховий молодший бакалавр фізичної культури закладу загальної середньої освіти
Додаткова спеціалізація	Фахівець із організації фізкультурного дозвілля
Статус освітнього компонента	Вибірковий
Формат освітнього компонента	Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг освітнього компонента в кредитах ECTS	2,0
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://veselska.blogspot.com
Консультації	Очні консультації: 1,5 год середа 5 пара
2. Анотація до курсу	
Вибірковий освітній компонент « Основи фінансової грамотності » вивчається здобувачами освіти спеціальності A4 Середня освіта предметна спеціальність A4.11 Середня освіта (Фізична культура) на четвертому курсі у восьмому семестрі і спрямований на формування у здобувачів освіти ключових компетентностей щодо ефективного управління особистими фінансами і підвищення рівня фінансової грамотності та незалежності, розуміння механізмів фінансової системи, здатність ухвалювати обґрунтовані фінансові рішення, планувати бюджет та заощаджувати кошти.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою освітнього компонента « Основи фінансової грамотності » є формування у здобувачів освіти основ фінансової грамотності як життєво необхідної компетентності для забезпечення особистого добробуту, фінансового планування, ощадливості, інвестування та захисту від фінансового шахрайства. Ознайомити здобувачів освіти із базовими фінансовими поняттями та інструментами; сформувати навички управління особистими фінансами (доходи, витрати, заощадження, фінансове планування); навчити розуміти роль банків, кредитів та страхування в	

особистих фінансах; розвинути критичне мислення щодо фінансової інформації; ознайомити з основами захисту прав споживачів фінансових послуг.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі освіти набувають таких компетентностей:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
- Здатність до формування базових знань з особистих фінансів, фінансової безпеки; формування основ фінансової культури.

Після завершення вивчення цього курсу ви будете готові:

- Знати педагогічні та методологічні аспекти основ фінансової грамотності, використовувати відповідні наукові дослідження; критично оцінювати фінансову інформацію, розпізнавати маніпулятивні повідомлення в медіа-просторі та приймати обгрунтовані фінансові рішення в умовах інформаційного середовища.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	13
практичні	13
самостійна робота	34

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ Вибірковий
Восьмий	A4 Середня освіта	Четвертий	Вибірковий

Модуль 1: Основи медіаграмотності та цифрової етики

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Що таке фінансова грамотність і чому вона потрібна у XXI столітті? Визначення та ключові компоненти фінансової грамотності. Історичний розвиток фінансових систем та потреба у фінансовій освіті. Роль фінансової грамотності у формуванні	лекційно-практичне заняття	1, 2, 4, 8, 9, 13, 14, 19, 22, 24	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

особистої та суспільної стабільності. Приклади з життя: як фінансова грамотність допомагає приймати обґрунтовані рішення. Вплив емоцій на фінансові рішення. Когнітивні упередження у фінансах. Формування здорових фінансових звичок. Значення дисципліни та терпіння у досягненні фінансових цілей.					
Тема 2. Особистий бюджет: доходи, витрати, заощадження Визначення та структура особистого бюджету. Види доходів та джерела їх отримання. Класифікація витрат: обов'язкові, бажані, непередбачувані. Методи планування та контролю витрат.	лекційно-практичне заняття	2, 9, 24, 25	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 3. Постановка фінансових цілей та планування заощаджень Види фінансових цілей: короткострокові, середньострокові, довгострокові. Методи постановки SMART-цілей. Стратегії	лекційно-практичне заняття	1, 3, 7, 8, 11, 23, 24	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

накопичення: відсотки, складні відсотки. Формування фінансової подушки безпеки. Програми та додатки для ведення особистого бюджету. Таблиці та інші інструменти для відстеження доходів і витрат. Автоматизація платежів та заощаджень. Аналіз та коригування бюджету.					
Тема 4. Управління боргами та кредитами Визначення боргу та кредиту: переваги та ризики. Види кредитів: споживчі, іпотечні, автокредити. Принципи відповідального кредитування та боргового навантаження. Стратегії погашення боргів.	лекційно-практичне заняття	6, 8, 24	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 5. Банківські послуги та їхнє використання Види банківських рахунків: поточні, депозитні, ощадні. Кредитні та дебетові картки: особливості використання. Онлайн-банкінг та мобільні додатки. Вибір банку та оцінка банківських продуктів.	лекційно-практичне заняття	2, 6, 21	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

Тема 6. Податки та їхнє значення Основні види податків в Україні. Система оподаткування доходів фізичних осіб. Соціальні відрахування та їхня роль. Як податки впливають на особисті фінанси.	лекційно-практичне заняття	7, 20, 24	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Модуль 2: Інвестиції, фінансова безпека та планування					
Тема 7. Основи інвестування: види та ризики Визначення інвестування та його цілі. Основні види інвестицій: акції, облігації, нерухомість, депозити. Поняття ризику та дохідності інвестицій. Диверсифікація інвестиційного портфеля.	лекційно-практичне заняття	2, 5, 11	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 8. Фінансова безпека та захист від шахрайства Основні види фінансового шахрайства. Правила безпечного використання банківських карток та онлайн-сервісів. Захист персональних даних у цифровому середовищі. Що робити у випадку фінансового шахрайства.	лекційно-практичне заняття	5, 9, 24	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 9. Страхування: види та значення Визначення	лекційно-практичне заняття	5, 12, 20	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

страхування та його функції. Основні види страхування: медичне, майнове, туристичне, страхування життя. Як вибрати страхову компанію та страховий продукт. Роль страхування у фінансовому плануванні.			ого та творчого рівнів (2 години)		
Тема 10. Пенсійне планування та довгострокові фінансові цілі Система пенсійного забезпечення в Україні. Недержавні пенсійні фонди та їхня роль. Планування фінансових цілей на пенсії. Розрахунок необхідних заощаджень для комфортної пенсії.	лекційно-практичне заняття	2, 6, 21	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 11. Підприємництво та фінансове управління малим бізнесом Основні аспекти створення та реєстрації бізнесу. Фінансове планування для підприємців. Управління грошовими потоками малого бізнесу. Джерела фінансування для стартапів.	лекційно-практичне заняття	6, 8, 23	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 12. Цифрові фінанси та нові технології Криптовалюти та технологія	лекційно-практичне заняття	10, 16, 22	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

блокчейн. Фінтех-сервіси та їхній вплив на фінансову галузь. Використання штучного інтелекту у фінансових рішеннях. Ризики та можливості цифрових фінансів.			ого та творчого рівнів (2 години)		
Тема 13. Фінансова грамотність для майбутніх педагогів Роль педагога у формуванні фінансової грамотності учнів. Методи інтеграції фінансової грамотності у шкільні предмети. Практичні завдання та кейси для навчання школярів. Розвиток критичного мислення у контексті фінансової інформації. Застосування отриманих знань у реальних фінансових ситуаціях. Дискусія на актуальні теми фінансової грамотності. Обмін досвідом та висновками щодо важливості фінансової грамотності.	лекційно-практичне заняття	7, 9, 10, 24	Виконання завдань репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів (2 години)	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		Максимальна оцінка – 100 балів. Загальна система оцінювання включає оцінки за семестр: за практичні заняття, лекції, тести (40 балів), за контрольну роботу (5 балів) та самостійну роботу (5 балів). Також враховуються виконання завдання репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів.			

Вимоги до письмової роботи	Підсумкова письмова робота повинна містити теоретичні і (або) практичні завдання і передбачає усний захист. Підсумкова робота може виконуватися у формі різнорівневих тестових завдань.
Практичні заняття	На практичних заняттях оцінюється: володіння основними поняттями відповідної теми; участь у розв'язуванні поставлених задач, вміння самостійно розв'язувати задачі відповідної теми.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

7. Політика курсу

- Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активної комунікації у групі з дотриманням правил академічної доброчесності. При виконанні завдань творчого рівня неприпустимі плагіат та списування. Списування під час виконання контрольних (модульних) робіт заборонено (у тому числі із використанням мобільних девайсів). Лекційні заняття пропущені без поважних причин не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.
- Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ та практичних завдань із теми. Якщо здобувач освіти пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести.
- Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником закладу.

8. Рекомендована література

1. Алексеева С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б. Основи економічної грамотності та підприємництва: навч. посіб. Житомир: «Полісся», 2021. 248 с.
2. Банківська система: підручник за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 524 с.
3. Барський Ю. М., Дорош Ю. М., Барський В. Ю. Ринкові засади організації домогосподарств в Україні: монографія. Луцьк: РРВ ЛНТУ, 2011. 170 с.
4. Бодо Шефер. Шлях до фінансової свободи. Ваш перший мільйон за сім років. Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. 344 с.
5. Бонд Р., Куценко О., Лозицька Н. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: факти та висновки. 2-ге вид., доповн. та випр. Київ: 2010. URL: <https://surl.li/mbwfab>. (дата звернення: 30.05.2025).
6. Воробйов Ю. М., Ворошилов В. В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави: монографія. Сімферополь: ВД «АРІАЛ», 2013. 232 с.
7. Воскобойніков В. Б. Фінансова грамотність молоді: практика зберігання та збільшення грошей родини. Черкаси: Маклаут, 2008. 240 с.
8. Геращенко О. Економіка. Власний бізнес. Перший крок. Київ: Фоліо, 2020. 124 с.
9. Грищенко Т. С., Вітка Ю. В., Дягілев А. Б., Захарко М. В. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навч. посіб. Київ, 2019. 272 с.
10. Гроші та кредит: підручник за ред. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 420 с.
11. Єфременко Т. Фінансова поведінка населення України. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2002. № 2. С. 165–175.
12. Жовтанецький О., Чуба Н. Цікава економіка: навч.-метод. посіб. Львів: Апріорі, 2010. 408 с.

13. Замасло О. Т. Податкова система України: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 420 с.
14. Замасло О., Бойчук О. Аналіз сучасного стану податкової культури в Україні. Бізнес Інформ. 2015. № 11. С. 351 – 357.
15. Замасло О. Т., Приймак І. І., Грін О. В. Податкова система: навч. посіб. Львів, 2011. 378 с.
16. Замасло О. Т. Фінансова грамотність: методичні вказівки до вивчення курсу. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 48 с.
17. Інвестування : підручник за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 464 с.
18. Карпюк Г. І. Основи підприємництва: навч. посіб. для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, 2020. URL: <https://surli.cc/bygljv> (дата звернення: 28.05.2025).
19. Кізіма Т. О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку: монографія. Київ: Знання, 2010. 432 с.
20. Кізіма Т., Шаманська О. Фінансова грамотність населення і фінансова поведінка домогосподарств: аспекти взаємовпливу. Світ фінансів. 2014. Вип. 1. С. 16 – 26.
21. Кіосакі Р. Багатий тато, бідний тато. URL: <https://surl.lu/mxdcwx>. (дата звернення: 25.05.2025).
22. Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макістер Д. Технології розвитку критичного мислення учнів. Київ: Вид-во «Плеяди», 2006. 220 с.
23. Мороз О. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфопросторі. Київ, 2021. 256 с.
24. Національна стратегія розвитку фінансової грамотності до 2030 року. URL: <https://surl.li/hcrelv> (дата звернення: 25.05.2025).
25. Письменний В., Коженівський В. Енциклопедія для фінансово грамотних школярів. Тернопіль : ТОВ «Вид-во Астон», 2021. 224 с.
26. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://salo.li/7Cf7523> (дата звернення: 20.05.2025).
27. Плиса В. Й. Страхування: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Каравела, 2008. 392 с.
28. «Податковий кодекс України»: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 30.05.2025).
29. Прикладні фінанси: 8 клас: навч.- метод. посібник для вчителя за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. 117 с.
30. Приходько Б. Стратегічні напрями підвищення рівня фінансової грамотності населення України. Вісник Національного банку України. 2014. № 2. С. 11 – 16.
31. «Про банки і банківську діяльність»: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 30.05.2025).
32. «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text> (дата звернення: 30.05.2025).
33. «Про недержавне пенсійне забезпечення»: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text> (дата звернення: 30.05.2025).
34. «Про цінні папери і фондовий ринок»: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 30.05.2025).
35. Рамка фінансових компетентностей дітей та молоді України. URL: <https://salo.li/0CAAdD27> (дата звернення: 30.05.2025).
36. Родинні фінанси. 5 клас: навч.-метод. посібник для вчителя за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. 118 с.
37. Слав'янська Н., Незнамова А. Підвищення фінансової грамотності: комерційний проект чи державна необхідність. Вісник Національного банку України. 2013. № 4. С. 31 – 35.